

Pensjonsforum 13. februar 2015

Pensjonsreformen – har den hatt innvirkning på bruken av helserelaterte ytelser?

Ole Christian Lien
Arbeids- og velferdsdirektoratet
ole.christian.lien@nav.no

The word 'Agenda' in a bold, red, sans-serif font. It is positioned over a background image of a calendar page showing dates from September 27 to 30.

- **Bakgrunn for artikkelen**
- **Regelendringer de siste årene**
- **Utvikling for de helserelevante ytelsene generelt**
- **Hvilke endringer finner vi blant seniorer etter reformen?**
 - Og er det forskjell mellom sektorer?

Bekymring i statsbudsjettet 2011

Prop. 1 S

(2010–2011)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

FOR BUDSJETTÅRET 2011

Utgiftskapitler: 600-667, 2470, 2541-2542, 2620-2690

Inntektskapitler: 3600-3642, 5470, 5607, 5701-5705

- Forutsetning for bærekraftig pensjonssystem at den enkelte selv betaler for tidliguttak (før 67 år) i form av lavere årlig ytelse
- Den enkelte kan unngå å betale for tidliguttak gjennom å ta ut helserelaterte ytelser eller dagpenger
- Bør vurdere begrensninger i trygdeytelser etter 62 år:
 - Skal det være mulig å kombinere alderspensjon med andre trygdeytelser fra 62 år?
 - Regjeringen vil sende ut høringsnotat i løpet av våren 2011

Helserelaterte ytelser etter 62 år – regelverk

Aldersgrenser:

Arbeidsavklaringspenger:

67 år

Uførepensjon:

67 år

Sykepenger:

67 år (70 år)

Regler før 2011:

- Lite aktuelt med kombinasjon med alderspensjon pga. 67 års pensjonsalder
- AFP ble avkortet mot sykepenger
- Kombinasjon av AFP og AAP/uførepensjon ikke tillatt

Andre regelendringer:

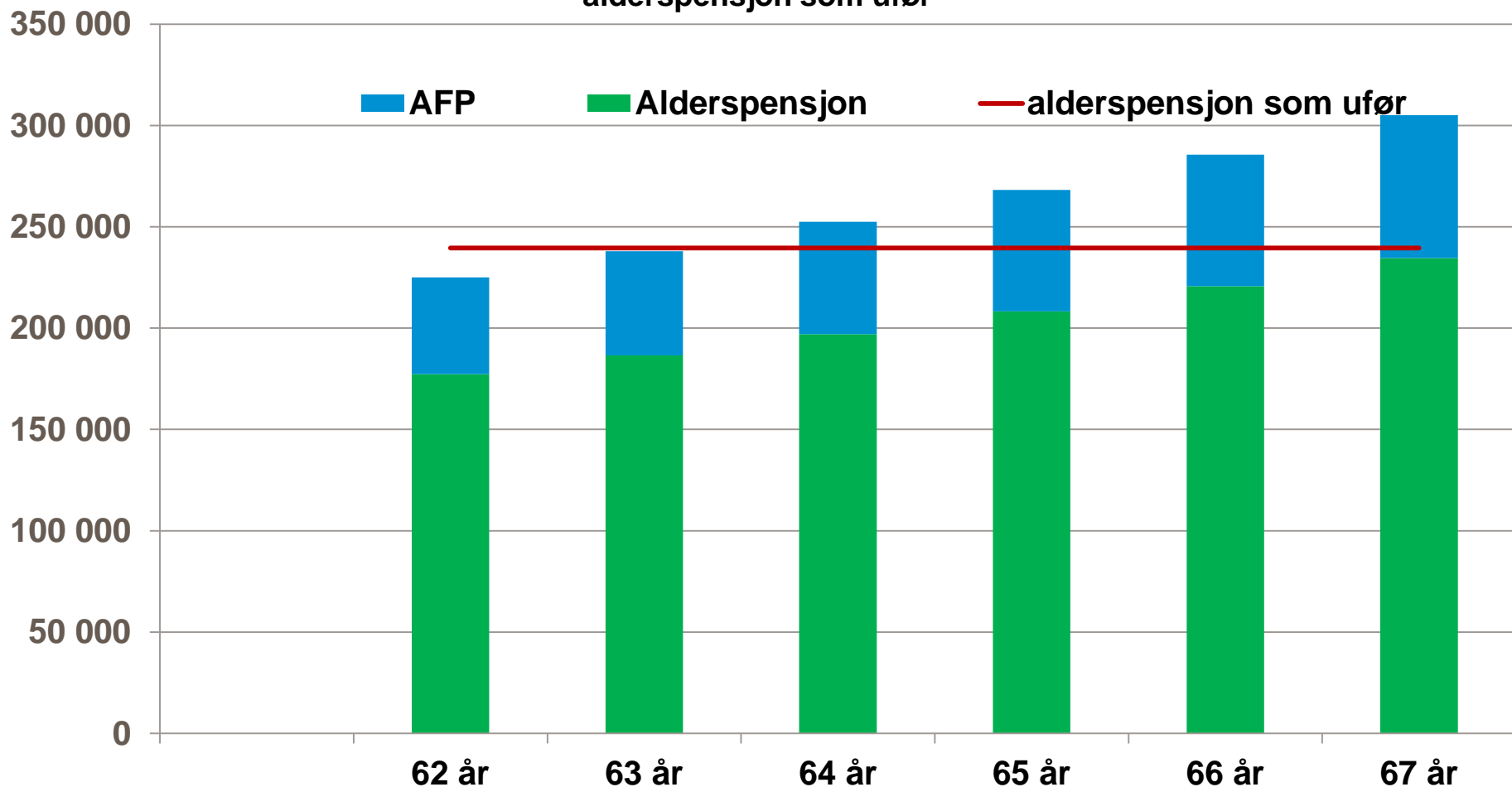
- Tidsbegrenset uførestønad 2004–2010
- Arbeidsavklaringspenger fra 2010

Regler nå:

- Sykepenger og AAP kan kombineres fritt med alderspensjon og ny AFP i privat sektor
- Samme regler som før for offentlig AFP
- Alderspensjon og uførepensjon kan kombineres, men bare tillatt med samlet uttaksgrad på inntil 100 prosent

Mer som ufør enn ved uttak av alderspensjon fra 62

Alderspensjon og evt. AFP ved 67 år ved uttaksalder 62–67 år, sammenlignet med alderspensjon som ufør*

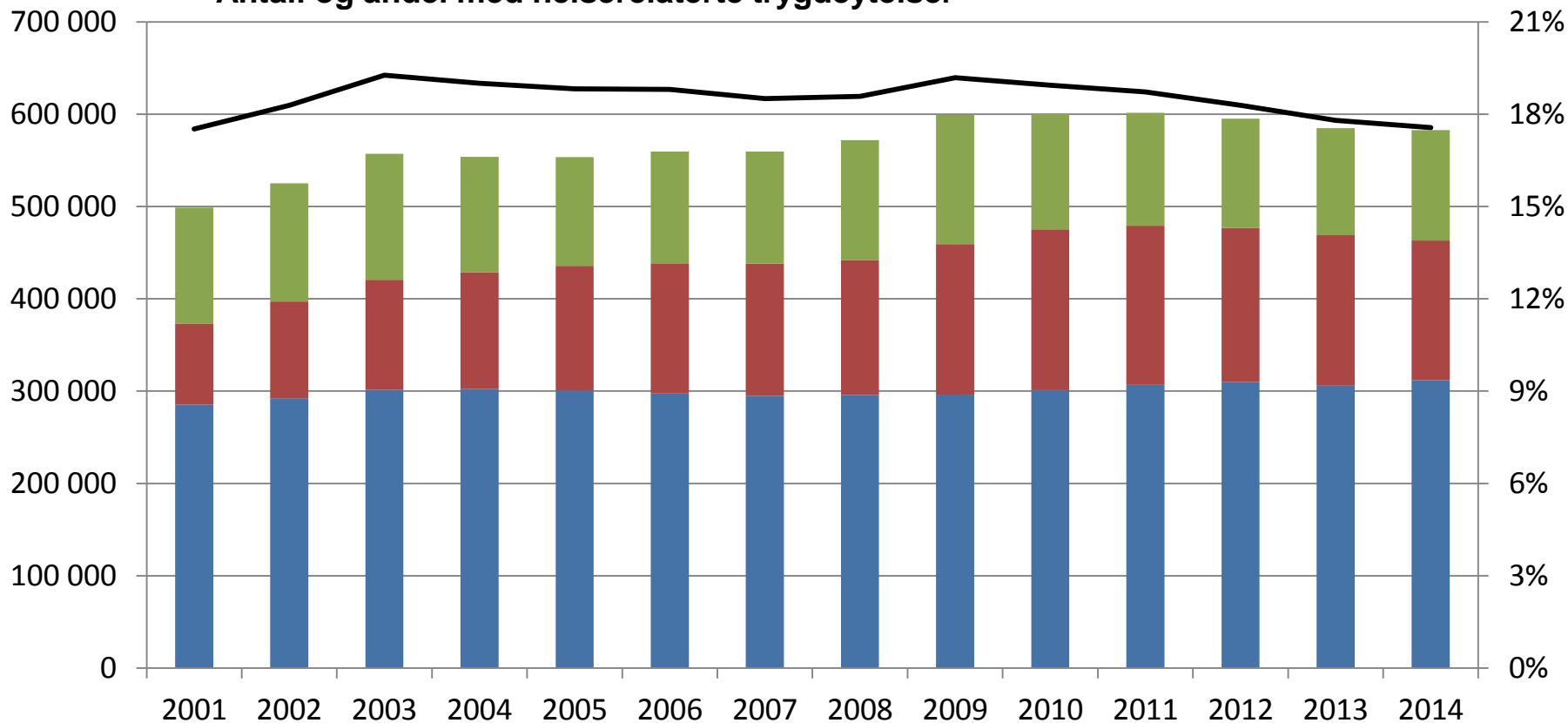
* Født i 1951. Jevn inntekt på 450 000 kroner i 40 år. Sivilstand enslig. 2014-kroner

Agenda

- Bakgrunn for artikkelen
- Regelendringer de siste årene
- **Utvikling for de helserelevante ytelsene generelt**
- **Hvilke endringer finner vi blant seniorer etter reformen?**
 - Og er det forskjell mellom sektorer?

Positiv utvikling siden 2009

Antall og andel med helserelaterte trygdeytelser

Sykepenger

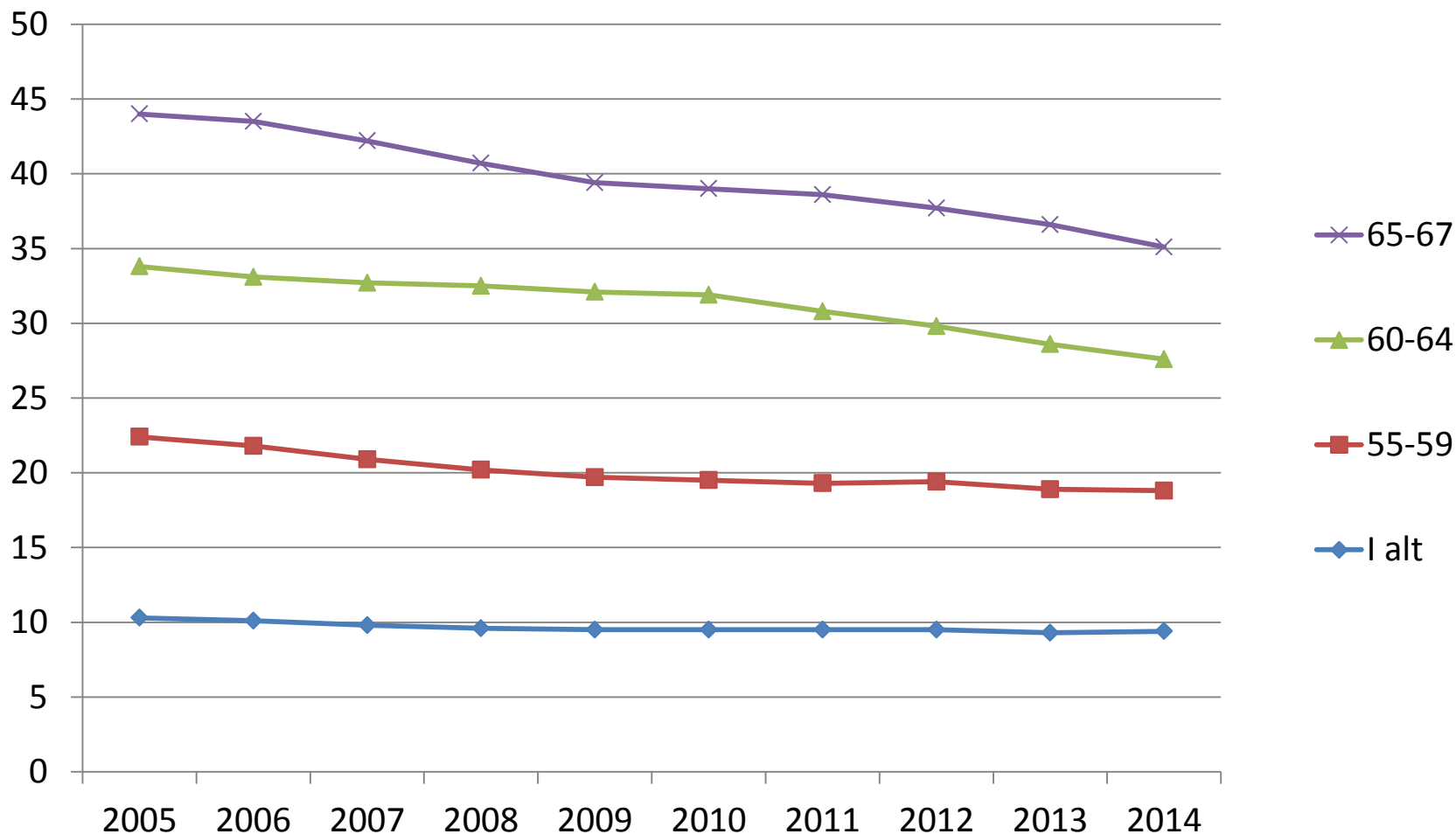
Arbeidsavklaringspenger

Uførepensjon

Helseakseytelsene som pst. av befolkningen 18-66 år

Drastisk nedgang i uførepensjonister over 55

Andel av befolkningen over 55 år med uførepensjon

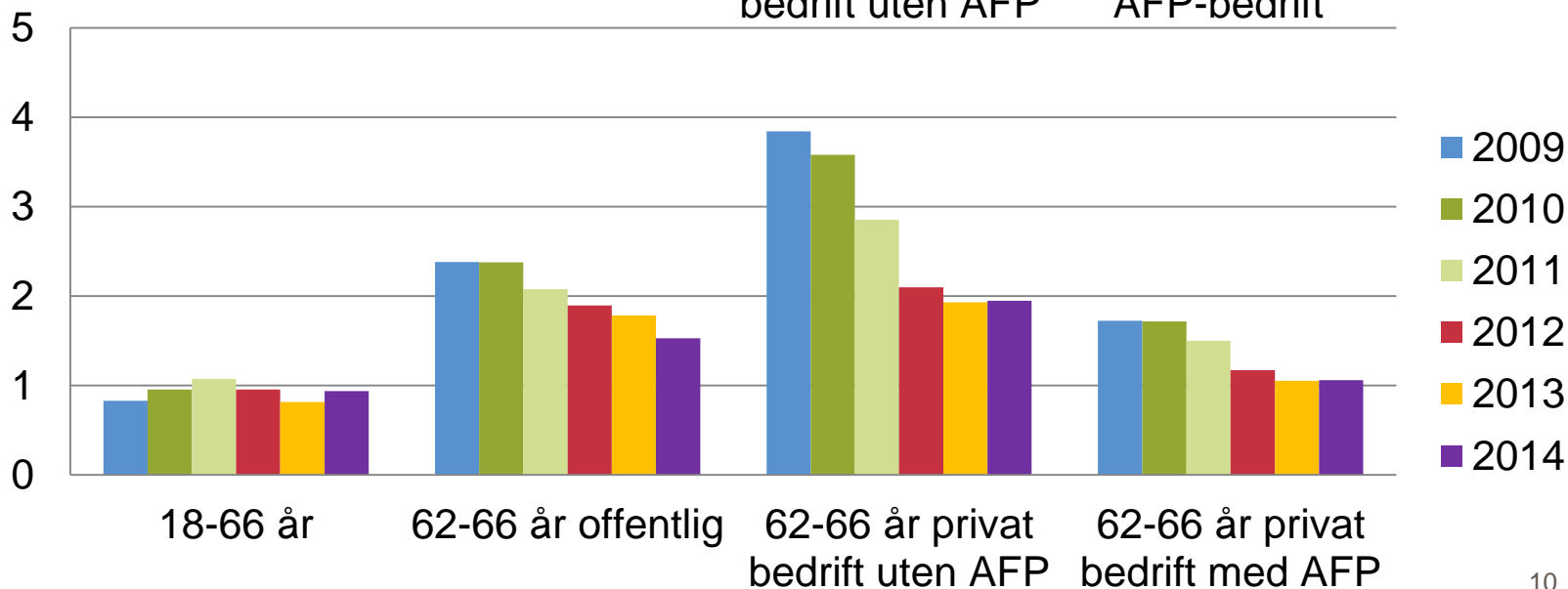
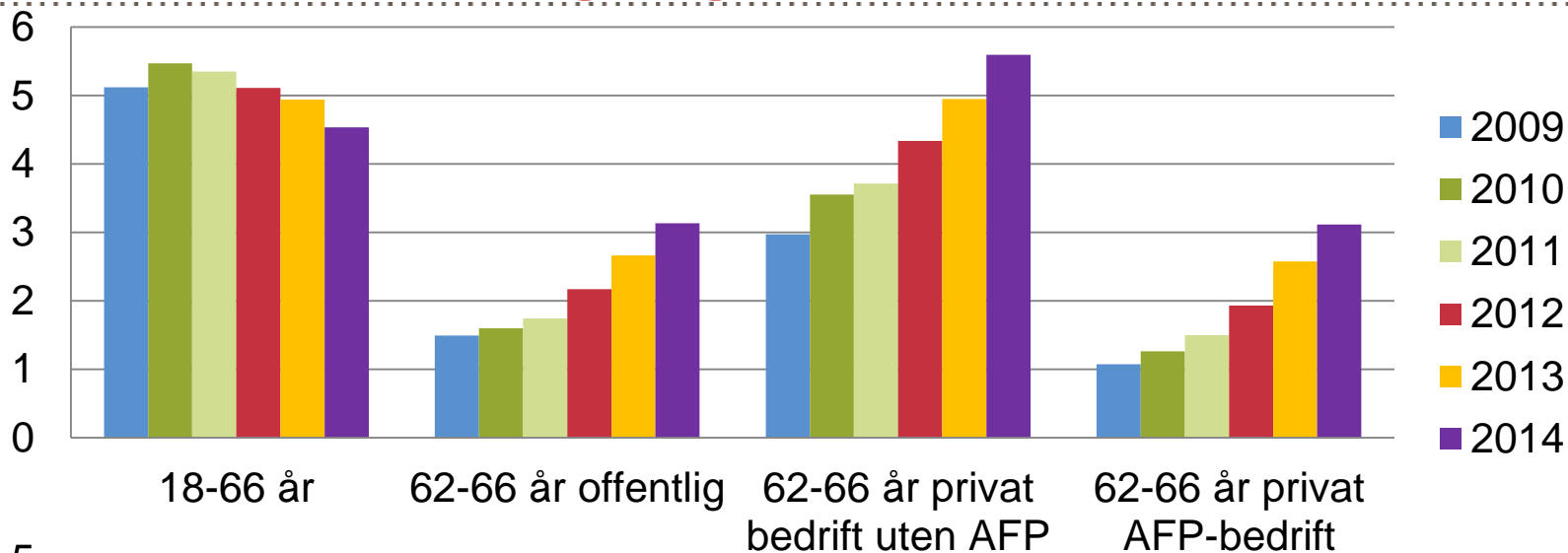
Metode

- Befolkningen i aldersgruppen 62 – 67 år i perioden 2009–2014 inndeles i sektor etter siste kjente arbeidsforhold:
 - Offentlig sektor (34 %)
 - Private virksomheter med AFP-avtale (21 %)
 - Private virksomheter uten AFP-avtale (19 %)
 - Intet kjent arbeidsforhold (26 %)
- Finner uttaksrater for helserelaterte ytelser etter sektor

Datagrunnlag

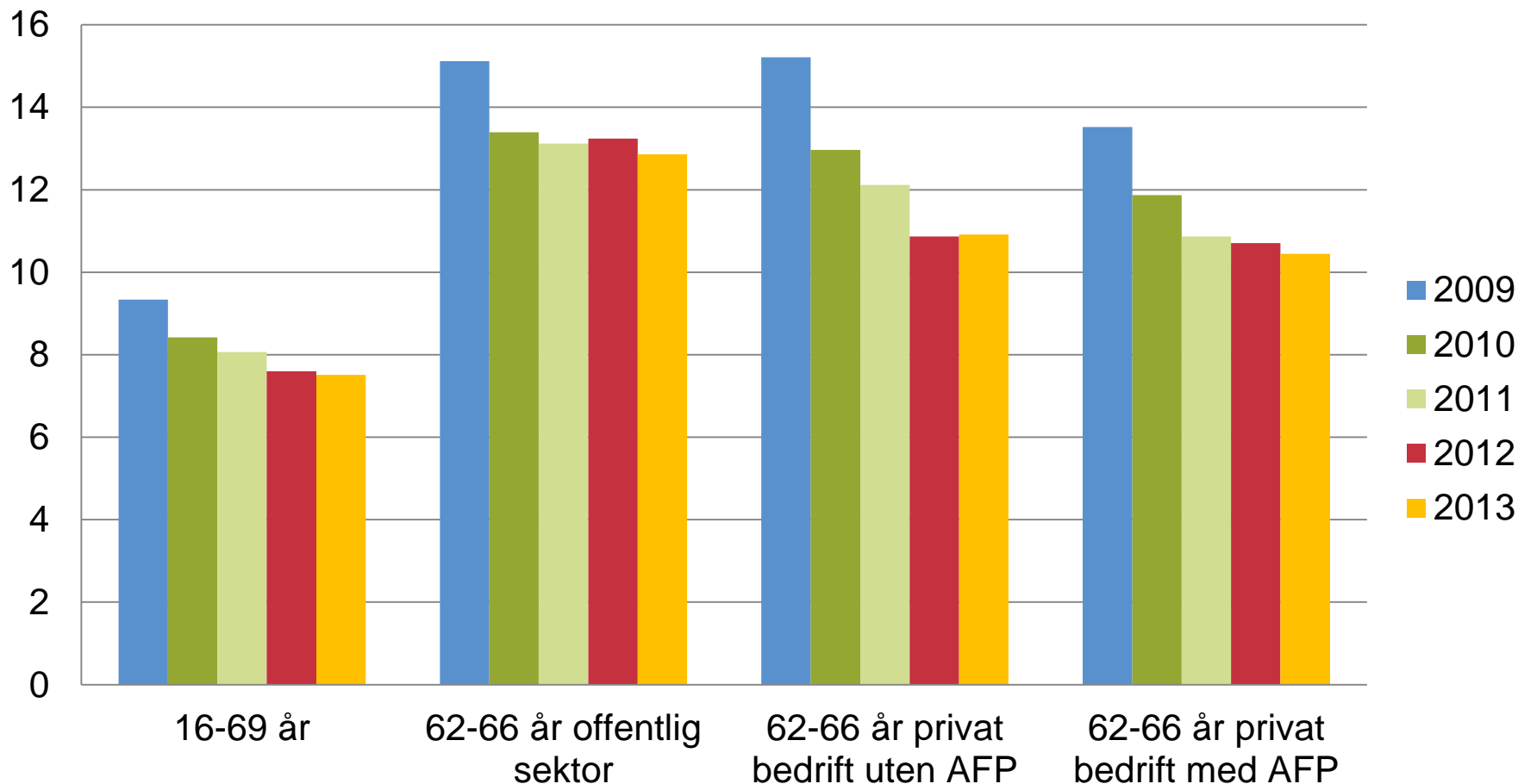
- NAVs stønadsregistre for helserelaterte ytelser og AFP
- Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret (Aa-registeret)
- Folkeregisteret

Flere med arbeidsavklaringspenger, men enda større nedgang i antall uføre

Lavere fravær både i privat og offentlig sektor

Antall sykepengedager betalt av folketrygden per arbeidstaker

Ubegrunnet frykt for at flere skulle motta helse-relaterte ytelser etter pensjonsreformen

Periode	Antall i alderen 62–66 år med helse-relatert ytelse	Andel av befolkningen 62 – 66 år
desember 2010	115 000	40,6
desember 2011	114 000	39,9
desember 2012	114 000	39,5
desember 2013	109 000	38,7
juni 2014	106 000	37,6